

ALFONS CERVERA

Gemma Nierga

El mar no ens fa mariners, deia Saragoga en un conte esplèndid entre Kafka i Rudyard Kipling. Per la mateixa raó, la democràcia no ens fa més demòcrates ni les paraules creixen en significat quan algú les usa per a justificar la moral obscena del vot polític o la barata ideològica. En això estem ací quan es parla de terrorisme i de les paraules que els uns i els altres diuen per a explicar-se a si mateixos el que passa i convèncer-nos als altres que les coses són així i no d'una altra manera. En això estem quan fa ja unes setmanes que Gemma Nierga va pronunciar unes paraules que ningú, després, va voler reproduir amb el seu just significat.

Va dir la periodista de la SER que Ernest Lluch hauria parlat cara a cara amb qui li va pegar un tir en la nuca i li va fotre la vida. Les llicències lingüístiques són meues, però l'ànima crec que és exactament la que Gemma va posar sota la pell de les seues paraules perquè un milió de persones humiliara el cap i l'alçara després amb els ulls posats en un món diferent, en un món que no confonga a posta la dignitat institucional amb l'honor de pacotilla i el compromís civil amb les consignes autoritàries d'altres temps. Això va dir la periodista, però després van vindre les interpretacions interessades d'uns i d'altres. Uns, els de dretes de sempre, amb les seues forces mediàtiques, van augmentar els decibels de la seua bogeria i van degollar viva la periodista; altres, els socialistes, amb les seues forces mediàtiques, van afirmar que Gemma Nierga havia defensat el diàleg entre nacionalistes i no nacionalistes. Tots dos mentien. Els primers, perquè és el que fan sempre davant d'aquest terrible panorama: utilitzar la mort per a guanyar terreny electoral al País Basc i deixar passar el temps fins que es podresquen, en la seua habitual semiòtica de l'arrogància, l'ètica política i el rigor semàntic d'un discurs que hauria de ser el de la responsabilitat i està mostrant-se, amb tots els detalls,

com el d'una perillosa relliscada envers la provocació de la resta del país i del seu organigrama polític. Els segons, perquè els fa por que els seus possibles votants, lectors i audiència radiofònica, tan castigats ja per la perversió d'un llenguatge que consterna la ideologia i la cultura democràtiques, accepten en la seua total envergadura les paraules de Gemma Nierga.

Perquè el que Gemma Nierga va dir està molt clar: Ernest Lluch hauria parlat cara a cara amb qui li va pegar el tir en la nuca. No feia només una crida al

“La vida s'ho mereix tot, totes les vides s'ho mereixen tot, l'única cosa autènticament menyspreable és la mort.”

diàleg entre nacionalistes i no nacionalistes. La crida era a l'ampliació del diàleg més enllà d'aquests tertulians: en les seues paraules gens embolicades, ni tan sols per l'emoció del moment i la responsabilitat, hi havia l'exigència de parlar amb qui va assassinar Ernest Lluch al garatge de la seua casa. Però és més fàcil continuar dimonitzant el PNB, com fa l'espanyolisme polític i intel·lectual, o embullar la madeixa del llenguatge, com fan els socialistes de Zapatero i Redondo Terreros, que afrontar d'una punyetera vegada una evidència inajornable: la mort és obscena, totes les morts ho són, però unes més que altres perquè arriben d'una violència inaguantable i recíproca. Acabem amb ella d'una vega-

da. Amb totes elles. Amb el miserable utilitarisme polític a costa de la desgràcia, un utilitarisme que està generant en la societat actituds reaccionàries, si no obertament feixistes: pena de mort, cadena perpètua, ull per ull dent per dent, venjança i més venjança en compte de la racionalitat i la justícia.

Nacionalistes, no nacionalistes i ETA amb les seues branques polítiques mirant-se cara a cara, amb les seues cartes damunt de la mateixa taula. No hi ha més. Ni menys. Altres vegades s'hi va fer i aquelles vegades hi havia més morts que ara sobre els plecs de la negociació: més morts aleshores dels uns i dels altres, dels que sortien a la llum víctimes d'ETA i dels que no hi sortien perquè la seua mort es produïa clandestinament als quarters i van sortir després mesclats amb l'àcid institucional de la calç viva. Això va dir Gemma Nierga davant d'un milió de persones l'altre dia a Barcelona: que la vida s'ho mereix tot, que totes les vides s'ho mereixen tot, que l'única cosa menyspreable, autènticament menyspreable, és la mort: al carrer, a les casernes i comissaries, cara a cara, per l'esquena, per dalt o per baix, per qualsevol que siga el lloc des d'on t'arriba. Això va dir Gemma Nierga l'altre dia, en un gest de rabiosa desesperació, amb el gest innocent d'una grandesa que jo mai no havia vist enlloc ni a ningú en el que porte de vida. Si la interpretació que el PSOE ha fet de les seues paraules és el pacte antiterrorista infame que ha signat amb el PP, sí que la faríem bona!

El mar no ens fa mariners ni la democràcia més ni millors demòcrates. Però hi ha paraules que s'enganxen a la nostra vida i la fan créixer des d'una saviesa profunda i compromesa, unes paraules que, si no les falsejaren els desaprofitejats de sempre, ajudarien a fer que aquest país anara sortint a poc a poc de la seua letargia insuportable. Les paraules de Gemma Nierga, sense anar més lluny. Gràcies, Gemma.